

Větší důraz na zapojení zaměstnavatelů do procesu vzdělávání v České republice

Podniky v České republice se v posledních letech v době opětovného ekonomického růstu potýkají s nedostatkem kvalifikovaných pracovních sil. Struktura nabídky na trhu práce neodpovídá struktuře poptávky a absolventi často vstupují na trh práce s nedostatečnou úrovní praktických dovedností. Tyto důvody jsou v pozadí rostoucích snah o větší propojení světa vzdělávání a podnikové praxe. Fakt, že ochota zaměstnavatelů i školské strany spolupracovat je stále větší, svědčí uzavření dohody mezi klíčovými zástupci zaměstnavatelů (Hospodářská komora ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Agrární komora ČR a Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR) o rozdělení odpovědnosti za jednotlivé oblasti počátečního odborného vzdělávání. Výše uvedení aktéři si rozdělili zodpovědnost za jednotlivé skupiny oborů vzdělání.

Před nedávnem byl připraven pozměňovací návrh novely školského zákona, který školám ukládá spolupráci se zaměstnavateli prohlubovat.

Zástupci zaměstnavatelů se v souladu se školským zákonem, v současné době zapojují zejména do procesu projednávání Národního programu rozvoje vzdělávání, návrhu Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky, soustavy oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání a podmínek zdravotní způsobilosti uchazeče ke vzdělávání a do projednávání rámcových vzdělávacích programů¹ pro odborné vzdělávání.

Zapojení zaměstnavatelů do vzdělávacího procesu je školským zákonem dáno zejména možností realizovat praktické vyučování u zaměstnavatele, podílem zaměstnavatelů na tvorbě jednotného zadání závěrečných zkoušek v oborech vzdělání s výučním listem, povinnou účastí odborníka z praxe u závěrečných zkoušek u oborů vzdělání s výučním listem, avšak pouze možnou účastí odborníka z praxe u profilové části maturitní zkoušky a u absolutoria v případě vyššího odborného vzdělávání.

Výše zmiňovaný pozměňovací návrh se týká §57 školského zákona, který doposud stanovoval cíle středního vzdělávání, aniž by spolupráci se zaměstnavateli výslovně zmiňoval. Pozměňovací návrh ukládá školám povinnost vyvinout, s ohledem na obor vzdělání, úsilí ke spolupráci se zaměstnavateli tak, aby cíle středního vzdělávání naplňovali společně. Dle navrhované novely by škola při přípravě pro výkon povolání měla zapojit zaměstnavatele zejména tím, že:

- a) se zaměstnavateli projednávají školní vzdělávací programy,
- b) zaměstnavatele zapojí do tvorby koncepčních záměrů rozvoje školy,
- c) zabezpečí, aby se praktické vyučování uskutečňovalo v souladu s tímto zákonem v části také na pracovištích zaměstnavatelů, které mají oprávnění k činnosti související s daným oborem vzdělání,
- d) umožní účast odborníka z praxe v rámci teoretické odborné přípravy ve škole,
- e) umožní účast odborníka z praxe u profilové části maturitní zkoušky,

¹ Školy si na základě státem vytvořených rámcových vzdělávacích programů tvoří pro každý nabízený obor vzdělání své školní vzdělávací programy. Školní vzdělávací program by měl reflektovat vzdělávací podmínky v dané škole, ale současně potřeby a specifika regionálního trhu práce, a to v souladu se záměrem rozvoje dané školy

- f) zabezpečují ve spolupráci se zaměstnavateli další vzdělávání a stáže pedagogických pracovníků teoretického i praktického vyučování u zaměstnavatelů.²

Uvedené aktivity řada škol a zaměstnavatelů realizuje již nyní, pozměňovací návrh je proto potřeba chápat především jako krok k větší systematizaci a rozšíření aktivit i na školy, které stávajících možností zatím plně nevyužívají. Návrh současně akcentuje větší zapojení jednotlivých zaměstnavatelů na regionální a lokální úrovni.

² Viz pozměňovací návrh 841/3 ke sněmovnímu tisku č. 841, který obsahuje reformu financování regionálního školství <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=841>. Schválení novely lze očekávat v průběhu roku 2017.